

Fülöp Mária

Olvasom... Értem!

Munkafüzet a szövegértés differenciált fejlesztéséhez

2. évfolyam

Szótagolt szövegek

Műszaki Könyvkiadó

2019.

Ol-vasd el az egy-re hosz-szab-bo-dó sza-va-kat!

a-ka-dály	akadály
a-ka-dá-lyok	akadályok
a-ka-dá-lyok-ra	akadályokra
a-ka-dály-ver-seny	akadályverseny

sport	sport
spor-tol	sportol
spor-to-lók	sportolók
spor-to-lók-ra	sportolókra

fe-nyő	fenyő
fe-nyő-to-boz	fenyőtoboz
fe-nyő-to-bo-zok	fenyőtobozok
fe-nyő-to-bo-zok-kal	fenyőtobozokkal

A leg-na-gyobb a-ka-dály

Egy szép ő-szi na-pon er-de-i a-ka-dály-ver-senyt ren-dez-tek az ál-la-tok. A-kadt je-lent-ke-ző szép szám-mal, ver-seny-zett a nyúl, a mó-kus, a ró-ka, a med-ve, a far-kas és a sün-disz-nó is. Őt fel-a-dat várt a spor-to-lók-ra: a pa-tak át-ug-rá-sa, a domb meg-má-szá-sa, cél-ba do-bás fe-nyő-to-bo-zok-kal, át-bú-jás egy szik-la-ha-sa-dé-kon és fu-tás a cé-lig.

Mind-any-nyi-an be-le-ad-ták ősz-szes e-re-jü-ket a küz-de-lem-be, fej-fej mel-lett ha-lad-tak az u-tol-só gya-kor-la-tig. A fu-tó-pá-lyán a-zon-ban a-ka-dály áll-ta a ver-seny-zők út-ját: egy sé-rült vad-li-ba gá-go-gott ott pa-na-szo-san, se-gít-ség-re vár-va. Sen-ki sem tö-rő-dött ve-le, a nyúl és a mó-kus át-szök-kent fe-let-te, a ró-ka és a far-kas meg-ke-rül-te, a med-ve pe-dig o-débb gör-dí-tet-te a lu-dat. Csak a sün-disz-nó szí-ve e-sett meg raj-ta, kö-tést té-pett a vad-li-ba szár-nyá-ra sa-ját tor-na-tri-kó-já-ból. El-ma-radt u-gyan a töb-bi-ek-től, de nem a-kar-ta ma-gá-ra hagy-ni a se-be-sül-tet.

Mi-re be-kö-töz-te a szár-nya-sze-gett ma-da-rat, meg-ér-ke-zett a vad-lúd pár-ja, a-ki lát-ta, mi-lyen jó-szí-vű sü-ni-vel a-kadt dol-ga, e-zért egy pil-la-nat a-latt a há-tá-ra vet-te a sün-disz-nót és min-den ver-seny-zőt meg-e-lőz-ve be-re-pült ve-le a cél-ba. Így nyer-te meg a jó-lel-kű sün az er-de-i a-ka-dály-ver-senyt.

Vígh Anita

Gya-ko-rold a sza-vak pon-tos ol-va-sá-sát!

ül	néz	á-rad
le-ül	kö-rül-néz	meg-á-rad
le-ült	kö-rül-né-zek	meg-á-radt
szá-rad	fogad	szorul
ki-szá-rad	meg-fo-gad	be-szo-rul
ki-szá-radt	meg-fo-gad-ta	be-szo-rult
dézs-mál	rán-ci-gál	néz
meg-dézs-mál	ki-rán-ci-gál	kö-rül-néz
meg-dézs-mál-ta	ki-rán-ci-gál-ta	kö-rül-né-zek

Med-ve-me-se

Egy-szer egy ren-ge-teg er-dő-ben ké-zen fog-va bok-rász-ga-tott¹ egy nagy mac-kó s egy mac-kócs-ka. Bok-rász-tak, bok-rász-tak, de még egy ár-va vac-kort² sem ta-lál-tak.

Úgy dél-fe-lé azt mond-ja a bocs az é-des-ap-já-nak, hogy ő na-gyon é-hes, és el-kez-dett pi-tye-reg-ni: brüm-brüm, és le-ült a föld-re. Az é-des-ap-ja meg tör-te a fe-jét, tör-te: mit is le-het-ne ten-ni? Vé-gül rá-szólt a bocs-ra:

– Ne si-rán-kozz! Állj föl szé-pen, és menj el a-mo-da, az od-vas fá-hoz, ott lak-nak a mé-hek, ko-pog-tass be il-len-dő-en, és kérj tő-lük egy nya-lin-tás mé-zet. Ad-dig én itt kö-rül-né-zek.

Ug-rott is a bocs, mert na-gyon sze-ret-te a mé-zet, de meg-fe-led-ke-zett az ap-ja ta-ná-csá-ról, gon-dol-ta, mit kér-jen-ku-nye-rál-jon. Egy-sze-rű-en be-dug-ta man-csát a fá od-vá-ba, s azt a-la-po-san meg-dézs-mál-ta. O-lyan mo-hón nyal-ta-fal-ta a mé-zet, hogy ész-re se vet-te, hogy a mé-hek: züm-züm, ki-raj-zot-tak, s jaj volt a bocs-nak. Úgy ősz-sze-visz-sza szur-kál-ták, hogy ak-ko-rá-ra da-gadt a fe-je, mint egy döb-lec³, s a man-csa is be-szo-rult a fá-ba. Va-la-hogy az-tán ki-rán-ci-gál-ta, sza-ladt a pa-tak-ra.

– Lá-tod ha-szon-ta-lan-ja – kor-hol-ta az ap-ja –, ha kér-ted vol-na a mé-zet, nem csíp-nek ősz-sze a mé-hek.

A bocs meg-fo-gad-ta a ta-ná-csot: Brüm-brüm, so-ha de so-ha nem te-szek i-lyet töb-bet.

S be-da-gadt sze-mé-ből úgy hull-tak a köny-nyek, hogy a-zok-tól még a fé-lig ki-szá-radt pa-tak is meg-á-radt.

Kányádi Sándor

¹ bokrászgatott: bokrokon eleséget keresett

² vackor: vadkörte

³ döblec: sütőtök

Ol-vasd el e-lő-ször a szó-ta-golt gom-ba-ne-ve-ke-t, majd a fo-lya-ma-to-san í-rot-ta-kat!

íz-le-tes ri-zi-ke	ízletes rizike
ker-ti csi-per-ke	kerti csiperke
kucs-ma-gom-ba	kucsmagomba
légy-ö-lő ga-ló-ca	légyölő galóca
nyá-ri var-gá-nya	nyári vargánya
pö-fe-teg-gom-ba	pöfeteggomba
ró-ka-gom-ba	rókagomba
sá-tán-ti-nó-ru	sátántinóru

A gom-ba-ki-rály

Volt egy-szer egy sű-rű, sö-tét, ö-reg er-dő. Eb-ben az er-dő-ben te-mér-dek min-den-fé-le gom-ba nőtt. Egy-szer el-ha-tá-roz-ták: ki-rályt vá-lasz-ta-nak ma-guk-nak. (...)

Ősz-sze-ül-tek a gom-bák ta-na-kod-ni, s vé-gül ab-ban ál-la-pod-tak meg, hogy kö-zü-lük va-ló le-gyen a ki-rály. No, de me-lyik a sok kö-zül? A ti-nó-ru? Vagy a ri-zi-ke? A ró-ka-gom-ba? Vagy a kucs-ma-gom-ba? A csi-per-ke? Vagy a pö-fe-teg? ...

Ab-ban meg-e-gyez-tek, hogy az lesz a ki-rály, a-ki a leg-mél-több az u-ral-ko-dás-ra. De ki a leg-mél-több?

– Én! – ki-ál-tot-ta a légy-ö-lő ga-ló-ca. – Sen-ki-nek sincs i-lyen gyö-nyö-rű, gyön-gyös skar-lát-kal-pag-ja⁴! És ne-kem min-den-ki en-ge-del-mes-ked-ni fog, min-den-ki tud-ja, hogy a mér-ges gom-ba – ve-sze-del-mes!

– Épp e-zért nem le-hetsz ki-rály! – in-tet-ték le a töb-bi-ek a hen-ce-gő ga-ló-cát. S ek-kor a fák ár-nyas rej-te-ké-ben hir-te-len meg-pil-lan-tot-ták a bar-na sap-kás, egy-sze-rű, so-se hi-val-ko-dó, halk sza-vú var-gá-nyát, a-ki min-dig min-den-ki-nek csak ö-rö-met szer-zett.

– Ő a leg-mél-több! – ki-ál-toz-tak a gom-bák, és szé-gyell-ték, hogy sze-rény kül-se-je mi-att már e-lőbb nem gon-dol-tak rá. Így lett a var-gá-nya a gom-bák ki-rá-lya.

Min-den-ki ö-rült a sű-rű, sö-tét, ö-reg er-dő-ben, csak a ga-ló-ca mér-ge-lő-dött. Még gyö-nyö-rű, gyön-gyös kal-pag-ját is föld-höz vág-ta vol-na – ha te-het-te vol-na.

Lengyel népmese, átdolgozta Sebők Éva

⁴ skarlátkalpagja: piros színű kalapja

E-lő-ször gya-ko-roid a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

Sü-sü, a sár-kány (rész-let)

A pla-ká-tok ott **vi-rí-tot-tak** min-den na-gyobb fán.

So-ká-ig nem jött sen-ki, az-u-tán egy-szer csak ar-ra dü-bör-gött meg lép-ke-dett Sü-sü és a ki-rály-fi. Sü-sü dü-bör-gött, a ki-rály-fi meg lép-ke-dett.

Meg-áll-tak a nagy fá-nál és bá-mul-ták a pla-ká-tot. Sü-sü **ér-tet-le-nül** hu-nyor-gott, mi-vel nem ér-tett egy kuk-kot se be-lő-le, a ki-rály-fi meg **fel-csil-la-nó** szem-mel néz-te a pla-ká-tot, mi-vel nem-csak hogy ér-tet-te, ha-nem egy öt-let is **mo-tosz-kált** a fe-jé-ben.

– Mi ez? – kér-dez-te Sü-sü, s a pla-kát-ra bic-cen-tett.

– Egy pla-kát! – mond-ta a ki-rály-fi.

– Ü-hüm! – mond-ta Sü-sü. És az mi-cso-da?

– **Hir-det-mény!** – mond-ta a ki-rály-fi.

– És mit **hir-det-mé-nyez-nek?** – kér-dez-te Sü-sü **kí-ván-csi-an**. – Ta-lán azt, hogy el-ve-szett egy öl-eb, és a **be-csü-le-tes meg-ta-lá-ló** nagy **ju-ta-lom-ban** ré-sze-sül?

– Nem e-gé-szen! – mo-soly-gott a ki-rály-fi. – Bár a ju-ta-lom i-gaz! Fi-gyelj, **el-ma-gya-rá-zom**.

– Fi-gye-lek! Csu-pa fi-gye-lem va-gyok! – **bó-lo-ga-tott** Sü-sü. – Meg csu-pa fül! Meg csu-pa szem! Meg csu-pa láb! Meg csu-pa kéz!

– Most e-lég, ha csak csu-pa fül vagy! – **sza-kí-tot-ta** fél-be a ki-rály-fi.

– Jó! – e-gye-zett be-le Sü-sü. – Mond-jad!

A ki-rály-fi mond-ta, hogy mi van a pla-ká-ton.

– E-lő-ször is itt van egy ki-rály-lány! Egy gyö-nyö-rű ki-rály-lány! Meg itt van mel-let-te a fe-le ki-rály-ság! Ezt a **ki-rály-lány-nyal** ad-ják! Ez a ho-zo-mány⁵!

A ki-rály-fi **ab-ba-hagy-ta** a **fel-so-ro-lást**, s **fi-gyel-me-sen** néz-te Sü-süt. **El-ha-tá-roz-ta**, hogy el-mond-ja az öt-le-tet, a-mi az e-lőbb a fe-jé-ben mo-tosz-kált.

– Azt hi-szem, itt az or-vos-ság a te ba-jod-ra! – mond-ta, s a **ki-rály-lány-ra** mu-ta-tott, meg a fe-le **ki-rály-ság-ra**.

– Mi-cso-da? Hol van? Mi-cso-da? – **ér-dek-lő-dött** Sü-sü lá-za-san. Mi az az or-vos-ság?!

– Az az or-vos-ság, hogy **meg-há-za-so-dol!** – mond-ta a ki-rály-fi.

– Én?! – kér-dez-te Sü-sü, a biz-ton-ság ked-vé-ért ma-gá-ra mu-tat-va.

– Te – mond-ta a ki-rály-fi. – El-ve-szed ezt a gyö-nyö-rű ki-rály-lányt, és mind-járt lesz ott-ho-nod!

Csukás István

⁵ hozomány: vagyon, amelyet a menyasszony házasságkötéskor a férje házához visz.

Ol-vasd el az egy-re bő-vü-lő mon-da-to-kat!

Csip cso-ma-got ka-pott.
Egy-szer Csip cso-ma-got ka-pott.
Egy-szer Csip cso-ma-got ka-pott a nagy-ma-má-já-tól.

Ta-lál-tam kö-lest.
Ta-lál-tam tíz szem kö-lest.
Ta-lál-tam ma tíz szem kö-lest.

Lec-ke ba-rát-ság-ból

Volt egy-szer két ve-réb: Csip és Csi-rip.

Egy-szer Csip cso-ma-got ka-pott a nagy-ma-má-já-tól. Egy e-gész lá-da kö-lest. Csip a-zon-ban egy szót sem szólt er-ről ba-rát-já-nak.

„Ha el-osz-to-ga-tom a kö-lest, ne-kem sem-mi sem ma-rad” – gon-dol-ta. Így az-tán e-gye-dül csi-pe-get-te fel. A-mi-kor pe-dig a lá-dát ki-dob-ta, né-hány szem kö-les még szét is szó-ró-dott a föl-dön.

Meg-ta-lál-ta a kö-les-sze-me-ket Csi-rip. Be is cso-ma-gol-ta szé-pen egy fa-le-vél-be, és a ki-csiny cso-mag-gal el-re-pült ba-rát-já-hoz, Csip-hez.

– Szer-vusz, Csip! Ta-lál-tam ma tíz szem kö-lest. Osz-toz-zunk meg raj-ta test-vé-ri-e-sen!

– U-gyan már... hogy gon-do-lod? – le-gyin-tett szár-nyá-val Csip. – Te ta-lál-tad meg – a ti-ed. Nyu-god-tan meg-e-he-ted e-gye-dül!

– De hi-szen ba-rá-tok va-gyunk! – mond-ta Csi-rip. – A ba-rá-tok-nak pe-dig min-de-nen meg kell osz-toz-ni-uk. Vagy ta-lán nincs i-ga-zam?

– De per-sze i-ga-zad van – fe-lel-te Csi-rip.

És na-gyon el-szé-gyell-te ma-gát. Hi-szen ő egy-ma-ga csi-pe-get-te fel az e-gész lá-da kö-lest, a ba-rát-já-nak pe-dig egy szem nem sok, any-nyit sem a-dott. De ha visz-sza-u-ta-sít-ja a ba-rát-ja a-ján-dé-kát, ez-zel meg-sér-ti.

Így Csip el-vett öt szem kö-lest, és így szólt:

– Kö-szö-nöm Csi-rip! A kö-lest is... meg azt is, hogy lec-két ad-tál ne-kem ba-rát-ság-ból!

Mihail Pljackovszkij (Réz András fordítása)

Gya-ko-roid a szó-kap-cso-la-tok ol-va-sá-sát!

dü-hös ház-őr-ző-je
resz-ket-ve isz-kolt
szom-jú-ság gyö-tör-te
ru-bin-vö-rös für-tök
só-vá-rog-va né-ze-get-te
mo-rog-va o-débb-állt

dühös házőrzője
reszketve iszkolt
szomjúság gyötörte
rubinvörös fürtök
sóvárogva nézegette
morogva odébbállt

A ró-ka és a szó-ló

Tyú-kot a-kart lop-ni a ró-ka, de a gaz-da dü-hös ház-őr-ző-je meg-ker-get-te.

A ra-vasz-di a-lig tud-ta ép bőr-rel men-te-ni ir-há-ját. Min-den í-zé-ben resz-ket-ve isz-kolt át a me-zőn, majd egy kert-be ért. A szó-lő-tő-kék hű-sé-ben ki-csit meg-pi-hent. A-hogy meg-nyu-go-dott, i-szo-nyú szom-jú-ság kezd-te gyö-tör-ni. Só-vá-rog-va né-ze-get-te az a-rany-ló nap fé-nyé-ben csil-lo-gó ru-bin-vö-rös für-tö-ke-t.

– Meg-kós-to-lom – ha-tá-roz-ta el, és a leg-gaz-da-gab-ban ros-ka-do-zó tő-ke a-lá som-poly-gott. Ó-va-to-san kö-rül-né-zett, nincs-e ku-tya a kö-zel-ben, nem kö-ze-le-dik-e a gaz-da. De sen-kit nem lá-tott, csak egy var-jú ült a kö-ze-li gyü-mölcs-fa á-gán. A ró-ka ne-ki-ru-gasz-ko-dott, de a leg-al-só fürt is túl ma-ga-san volt; nem ér-te el. Új-ra és új-ra ne-ki-ve-sel-ke-dett, de se-hogy sem si-ke-rült el-ér-ni-e. Vé-gül mo-rog-va o-débb-állt.

– Tu-laj-don-kép-pen nem is kí-vá-nom a szó-lőt – mo-rog-ta. – Ha é-rett len-ne, szed-nék be-lő-le. De ez nem kell: u-tá-lom, ha sa-va-nyú.

Ezópusz (dr. Horváth Gábor fordítása)

Ol-vasd fel e-lő-ször a szó-ta-golt sza-va-kat, majd a fo-lya-ma-to-san í-rot-ta-kat! Ü-gyelj a ma-gán-hang-zók i-dő-tar-ta-má-nak he-lyes han-goz-ta-tá-sá-ra!

tud	tud
jut	jut
pu-ha	puha
ü-gyes	ügyes
ki-tű-nő	kitűnő
hi-úz	hiúz
pár-duc	párduc
tig-ris	tigris
nesz-te-le-nül	nesztelenül

A há-zi macs-ka

Ma-gá-nyo-san, nesz-te-le-nül jár pu-ha tal-pán a macs-ka. Ha baj-ba jut, könnye-dén föl-má-szik a fá-ra, de le-jön-ni már ne-he-zen tud. A sze-me és a fü-le ki-tű-nő, de a baj-szá-ra is nagy szük-sé-ge van, ta-pin-tás-ra hasz-nál-ja.

A há-zi macs-ka ro-ko-na a vad-macs-ká-nak, a hi-úz-nak, a pár-duc-nak és a tig-ris-nek. U-gyan-úgy va-dá-szik, mint a-zok, csak ki-sebb ál-do-za-to-kat sze-mel ki ma-gá-nak: e-ge-re-ke-t, ma-da-ra-kat zsák-má-nyol, de ü-gyes man-csá-val a ha-lat is meg-fog-ja, pe-dig a vi-zet nem sze-re-ti.

Mosonyi Aliz

Ol-vasd el az egy-re hossz-szabb sza-va-kat!

ta-nul	bá-tor	hős
ta-nu-lé-kony	bá-tor-ság	hő-si-es
ta-nu-lé-kony-ság	bá-tor-sá-gá-nak	hő-si-es-ség
ta-nu-lé-kony-sá-gá-nak		hő-si-es-sé-gé-ről

Gya-ko-rold a szó-kap-cso-la-tok ol-va-sá-sát!

ber-nát-he-gyi ku-tya	bernáthegyi kutya
Al-pok hegy-ség	Alpok hegység
út-ta-lan út-ja-in	úttalan útjain
fel-jegy-zé-sek sze-rint	feljegyzések szerint
mély-be zu-hant	mélybe zuhant
á-jul-tan fe-küdt	ájultan feküdt

A ber-nát-he-gyi ku-tya – az Al-pok hő-se

A ber-nát-he-gyi ku-tya ta-nu-lé-kony-sá-gá-nak és bá-tor-sá-gá-nak kö-szön-he-ti hír-ne-vét. Ez a ku-tya köny-nyen el-i-ga-zo-dik az Al-pok hegy-ség út-ta-lan út-ja-in. A ber-nát-he-gyi ku-tya hő-si-es-sé-gé-ről szól a kö-vet-ke-ző i-gaz tör-té-net is.

A leg-bát-rabb ber-nát-he-gyi ku-tyát Bar-ry-nek hív-ták. A fel-jegy-zé-sek sze-rint 40 em-ber é-le-tét men-tet-te meg. Egy al-ka-lom-mal egy kis-fí-ú a mély-be zu-hant, s á-jul-tan fe-küdt egy szik-la-pár-ká-nyon. Bar-ry-nek si-ke-rült ki-ka-pasz-kod-ni-a hoz-zá. Em-ber nem tud-ta vol-na meg-kö-ze-lí-te-ni ezt a he-lyet. Bar-ry ad-dig nya-lo-gat-ta a gye-rek ar-cát, a-míg az ma-gá-hoz tért. A fi-úcs-ka fel-hú-zódz-ko-dott a ber-nát-he-gyi há-tá-ra, s a kutya biz-ton-sá-gos hely-re vit-te.

Charlie Bood (Frenkel Éva fordítása)

E-lő-ször gya-ko-roid a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

Egy újabb eb-lec-ke

El-ér-ke-zett a nagy nap. A bir-ka-nyáj el-kö-szönt a meg-fá-radt he-gyi **le-ge-lő-től**, és az ál-la-tok las-san **le-e-resz-ked-tek** a hegy-ol-dalt át-sze-lő me-re-dek ös-vé-nyen.

Csak Für-tös, az if-jú **te-re-lő-ku-tya** sza-lad-gált i-de-o-da, é-be-ren fi-gyel-ve a cset-lő-bot-ló bir-ká-kat.

Pu-mi ma-ma már mesz-szi-ről **föl-is-mer-te** rég nem lá-tott mag-za-ta⁶ é-les **csa-ho-lá-sát**. „Úgy lá-tom, vér-be-li **ju-hász-ku-tya** lett be-lő-le” – **ál-la-pí-tot-ta** meg **e-lé-ge-det-ten**.

Für-tös he-ves **fark-csó-vá-lás-sal** és han-gos **u-ga-tás-sal üd-vő-zöl-te** ma-má-ját:

– Nem fé-lek a sö-tét-től, a **menny-dör-gés-től**, az **el-len-ség-től**! – **di-cse-ke-dett**, s köz-ben fel-al-á ro-han-gált az ud-va-ron.

– Mit csi-nál-tál, ha **el-csa-var-gott** egy ju-hocs-ka? – kez-dő-dött a vizs-ga.

– U-gat-va lo-hol-tam u-tá-na!

– És ha egy csö-kö-nyös kecs-ke le-ma-radt?

– U-gyan-azt!

– Ha el-té-vedt egy jer-ke⁷?

– Rög-tön **visz-sza-te-rel-tem!**

Es-té-re már min-den-ki tud-ta, hogy Für-tös e-szes, hú-sé-ges és bá-tor kis-ku-tya.

Gyor-san ta-nult, ha-mar be-le-jött az **u-ga-tás-ba**. Nem is sej-tet-te, hogy más-nap egy új-jabb lec-ke vár-ja.

Ma-má-ja már ko-ra reg-gel az a-kol-ban⁸ ta-lál-ta, és **el-ké-ped-ve** lát-ta, hogy fi-á-nak az e-ge-rek tán-cá-tól tát-va ma-radt a szá-ja.

Cse-me-té-jét ked-ve-sen **meg-dor-gál-ta**:

– Egy i-ga-zi pu-mi a rág-csá-lók tán-cát nem tú-ri!

Az o-kos kis bo-zon-tos a-zon-nal tud-ta, mi a dol-ga: e-gér-nek itt sem-mi **ke-res-ni-va-ló-ja!**

A ma-ma lát-ta, hogy Für-tös gyor-san be-le-jött a rág-csá-lók **haj-ku-rá-szá-sá-ba**, épp-úgy, mint az **u-ga-tás-ba**.

Szabó Kornélia

⁶ magzata: gyermeke, állat kicsinye

⁷ jerke: egyévesnél fiatalabb nőtény bány

⁸ akol: juhok istállója

Ol-vasd el az egy-re hossz-szabb sza-va-kat!

for-ga-tó	kö-zép	far-kas
for-ga-tó-könyv	kö-zép-pont	far-kas-ét-vágy
for-ga-tó-köny-vét	kö-zép-pont-já-ban	far-kas-ét-vá-gya
osz-tály	csel	tér
osz-tály-társ	csel-szö-vés	tér-i-szony
osz-tály-tár-sá-tól	csel-szö-vé-se-i-vel	tér-i-szo-nyos

A macs-kák ré-me

A *Frakk, a macs-kák ré-me* egy ma-gyar a-ni-má-ci-ós film-so-ro-zat, mely-nek for-ga-tó-köny-vét Bá-lint Ág-nes ír-ta.

A tör-té-net kö-zép-pont-já-ban a ku-tya-macs-ka ba-rát-ság áll. Egy kis ker-tes ház-ban la-kik a két el-ké-nyez-te-tett macs-ka, Luk-ré-ci-a és Sze-rén-ke, va-la-mint gaz-dá-juk Ir-ma né-ni és Ká-roly bá-csi. A két macs-ka nem-csak lus-ta, de szem-te-len is, és Ir-ma né-ni-vel el-len-tét-ben Ká-roly bá-csi nem szív-le-li túl-zot-tan a két ké-nyes macs-kát. A baj ak-kor kö-vet-ke-zik be, a-mi-kor Luk-ré-ci-a el-fog-lal-ja Ká-roly bá-csi ka-ros-szé-két. Ká-roly bá-csi et-től kezd-ve egy ku-tyá-ról ál-mo-dik, a-ki rend-be ten-né a két macs-kát. Ek-kor ér-ke-zik meg Frakk, és a-zon-nal meg-kez-di a két macs-ka ne-ve-lé-sét. Így lesz a vizi-lá-ból a macs-kák ré-me...

Frak-kot Ká-roly bá-csi egy ré-gi osz-tály-tár-sá-tól ve-szi át, mi-u-tán az kül-föld-re u-ta-zik és nem tud to-vább gon-dos-kod-ni ró-la. Va-dász-ku-tya lé-vén i-mád va-dász-ni, far-kas-ét-vá-gya van. Ked-venc sport-ja a fo-ci, a-mit gyak-ran ját-szik a szom-széd kis-fí-ú-val, Laj-csi-ká-val.

Luk-ré-ci-a lus-ta, fa-lánk fe-ke-te macs-ka. Fon-dor-la-tos és ra-vasz, foly-ton a-zon mes-ter-ke-dik, ho-gyan tud-ná-nak mi-nél több bor-sot tör-ni Frakk or-ra a-lá.

Sze-rén-ke fe-hér macs-ka. Csa-la-fin-ta tár-sá-val el-len-tét-ben, Sze-rén-ke na-gyon ked-ves és sze-líd, a-mi a szí-vén az a szá-ján. Sok e-set-ben nem ért e-gyet Luk-ré-ci-a csel-szö-vé-se-i-vel, de a-zért i-gyek-szik min-den-ben se-gí-te-ni őt. Las-sú és meg-fon-tolt já-rá-sú, és oly-kor ki-csit bu-tács-ka is. Macs-ka lé-té-re tér-i-szo-nyos, és nem sze-ret fá-ra mász-ni.

<https://hu.wikipedia> alapján

E-lő-ször gya-ko-rolod a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

Plom-ba Pál tör-té-ne-te

A-zon kez-dem, hogy meg-szü-let-tem – kez-dett be-le Plom-ba Pál. – A já-té-kos **gyer-mek-i-dő-met** nyu-god-tan **át-u-gor-hat-juk**. **If-jú-sá-gom** haj-na-lán **fel-ke-rül-tem** a **fő-vá-ros-ba**, s egy i-gen e-lő-ke-lő és **tu-do-má-nyos** ál-lást kap-tam: **ki-ne-vez-tek** egy könyv-tár-ba. Az **e-ge-re-ket** kel-lett kor-dá-ban tar-ta-nom a rak-tár-ban, s **meg-fe-nyí-te-nem**, ha már túl sok köny-vet rág-tak ősz-sze.

Mon-da-nom se kell, hogy nem hagy-tam ki a ki-vá-ló al-ka-l-mat: íz-lé-se-met fej-lesz-tet-tem, és el-mé-met **é-le-sí-tet-tem**. Vagy-is so-kat ol-vas-tam. S a-hogy egy-re töb-bet ol-vas-tam, **ter-mé-sze-te-sen o-ko-sod-tam** is. S a-hogy o-ko-sabb let-tem, egy-re ra-va-szab-bul **ta-ní-tot-tam** mó-res-re az **e-ge-re-ket**.

Há-rom nap és há-rom éj-jel **gon-dol-kod-tam** pél-dá-ul, míg **ki-ta-lál-tam** a Plom-ba-fé-le **fel-ki-ál-tó-je-let**.

Az volt u-gyan-is a **vé-le-mé-nyem**, hogy az e-ge-rek a-zért rág-ják **ősz-sze-visz-sza** a köny-ve-ket, mert nem tud-nak ol-vas-ni. E-zért **el-ha-tá-roz-tam**, hogy **meg-ta-ní-tom** ő-ket az ol-va-sás **a-lap-e-le-me-i-re**. Még-pe-dig mind-járt e-lő-ször a **fel-ki-ál-tó-jel-re**.

Szi-go-rú vol-tam, de **i-gaz-sá-gos**.

Egy hé-tig **gya-ko-rol-tunk**, még-pe-dig úgy, hogy én ki-áll-tam kö-zép-re, **e-gye-ne-sen fel-tar-tot-tam** a far-ka-mat, és az e-ge-rek u-tá-nam csi-nál-ták. A-ki nem csi-nál-ta u-tá-nam, azt be-zár-tam a fi-ók-ba.

Ez-u-tán **kö-vet-ke-zett** a Plom-ba-fé-le kér-dő-jel.

Ki-áll-tam kö-zép-re, fel-tar-tott far-ka-mat **meg-gör-bí-tet-tem**, s a-ki nem csi-nál-ta u-tá-nam, azt be-zár-tam a fi-ók-ba. Szi-go-rú vol-tam, de **i-gaz-sá-gos**; ment is min-den, mint a **ka-ri-ka-csa-pás**.

A baj ak-kor tört ki, a-mi-kor át-tér-tünk a szám-tan-ra. A Plom-ba-fé-le **egy-szer-egy-re**.

A szor-zás-ig ju-tot-tunk el, to-vább nem, pe-dig na-gyon egy-sze-rű volt. Két e-gér hát-tal állt egy-más-nak, és ke-reszt-be tet-te a far-kát. Szi-go-rú vol-tam, de **i-gaz-sá-gos**, a-zon-ban e-lő-ször így is min-det be kel-lett zár-nom a fi-ók-ba, mert nem tud-ták **meg-csi-nál-ni**.

Mi-kor **ki-en-ged-tem** ő-ket, mint az ő-rül-tek, **ki-ro-han-tak** a rak-tár-ból, és meg sem áll-tak az **ol-va-só-te-re-mig**. Ott per-sze ki-tört a bot-rány, és en-gem rö-vid ú-ton **el-bo-csá-tot-tak**. Így let-tem én kó-bor macs-ka.

Csukás István

Ol-vasd fel e-lő-ször a szó-ta-golt sza-va-kat, majd a fo-lya-ma-to-san í-rot-ta-kat! Ü-gyelj a ma-gán-hang-zók i-dő-tar-ta-má-nak he-lyes han-goz-ta-tá-sá-ra!

o, ó		i, í	
ap-ró	apró	szí-nes	színes
lo-csol	locsol	kí-ván	kíván
na-pos	napos	vi-rít	virít
vi-lá-gos	világos	ró-zsa-szín	rózsaszín
i-bo-lya	ibolya	víz-re	vízre
fu-tó-ka	futóka	szi-rom	szirom

ö, ő		ü, ú	
föld-jét	földjét	ka-vics-ké-pű	kavicsképű
le-vél-ből	levélből	nap-sü-tés	napsütés
kő-da-rab	kődarab	fel-tű-nő	feltűnő
köz-is-mert	közismert	szük-sé-ge	szüksége
nap-fény-től	napfénytől	más-kü-lön-ben	máskülönben
ön-tö-zés	öntözés	ki-de-rül	kiderül

Nö-vé-nyek gyer-mek-szo-bá-ba

A **ko-rall-vi-rág** fel-tű-nő je-len-ség, ap-ró, szí-nes szir-ma-i-val a gye-rek-szo-ba é-ke le-het. Sze-re-ti a fényt, de a köz-vet-len nap-fény-től el-szá-rad-hat-nak a le-ve-le-i. Csak ak-kor lo-csold, ha a föld-je tel-je-sen szá-raz. Az el-her-vadt szir-mo-kat fo-lya-ma-to-san metszd le ró-la, más-kü-lön-ben nem tud is-mét vi-rí-ta-ni.

A **ka-vics-vi-rág** nem min-den-na-pi lát-vány nyújt, hi-szen – a-ho-gyan a ne-vé-ből ki-de-rül – úgy néz ki, mint egy kő-da-rab. Két ka-vics-ké-pű le-vél-ből áll, me-lye-ket kö-zé-pen egy mély á-rok vá-laszt szét. A nö-vény ked-ve-li a fé-nyes, ab-lak-kö-ze-li el-he-lye-zést. A le-ve-le-i sok vi-zet meg-köt-nek, e-zért lo-csol-nod is a-lig kell.

A **szo-ba-i fu-tó-ka** egy i-ga-zán spor-tos nö-vény. Nem-csak gyors nö-ve-ke-dé-sé-ről, ha-nem i-gény-te-len-sé-gé-ről is köz-is-mert. Így a-kár o-lyan he-lyen is tart-ha-tod, a-me-lyet ke-ve-sebb nap-sü-tés ér. Va-la-meny-nyi fény-re a-zért szük-sé-ge van, e-zért a tel-je-sen sö-tét sar-kok nem meg-fe-le-lő-ek szá-má-ra. Nem kí-ván-ja a gya-ko-ri lo-csol-ga-tást, de ne hagyd ki-szá-rad-ni a föld-jét.

A **fok-föl-di i-bo-lya** e-gész é-ven át vi-rág-zik. Le-het li-la, fe-hér, kék vagy ró-zsa-szín vi-rá-ga. Sze-re-ti a vi-lá-gos, de nem na-pos he-lyet. Ke-vés víz-re van szük-sé-ge. Ön-tö-zés-nél ar-ra ü-gyelj, hogy a le-ve-le-ke-t ne ér-je víz, mert fol-to-sak lesz-nek.

Ol-vasd el az egy-re bő-vü-lő mon-da-to-kat!

Ki-vá-lasz-tott egy nő-vényt.
Ki-vá-lasz-tott egy cse-re-pes nő-vényt.
Ki-vá-lasz-tott egy szép cse-re-pes nő-vényt.
Ki-vá-lasz-tott egy na-gyon szép cse-re-pes nő-vényt.

A le-ve-lek még szé-pek.
A le-ve-lek még szé-pek és é-pek.
A le-ve-lek még szé-pek és é-pek vol-tak.
Teg-nap a le-ve-lek még szé-pek és é-pek vol-tak.

A ked-venc nő-vény

An-na ré-mül-ten me-redt a vi-rág-cse-rép-re. Teg-nap a le-ve-lek még szé-pek és é-pek vol-tak. Most meg mind meg van rág-va. E-zek a bo-lond csi-gák!

Ez An-na ba-rát-nő-jé-nek, Ju-dit-nak a vi-rá-ga, a-ki el-u-ta-zott. A-míg ha-za nem ér-ke-zik, An-ná-ra bíz-ta ked-ven-cét. Mit fog szól-ni Ju-dit, a-mi-kor meg-lát-ja? – gon-dol-ta i-jed-ten An-na.

– Meg-í-gér-ted, hogy na-gyon vi-gyá-zol rá – szid-ta le An-nát mér-ge-sen Ju-dit, mi-kor meg-ér-ke-zett.

An-na hall-ga-tott. Hogy gon-dol-hat-ja Ju-dit, hogy nem vi-gyáz-tam rá szív-vel-lé-lek-vel?

– Ne csi-náld ezt! – ki-ál-tott fel An-na.

Ju-dit meg-döb-ben-ve né-zett rá, és azt mor-mog-ta:

– Ne-kem i-lyen ba-rát-nő nem kell!

Az-tán há-tat for-dí-tott, és el-sza-ladt. An-na szót-la-nul né-zett u-tá-na.

Más-nap Ju-dit és An-na egy szót sem szól-tak egy-más-hoz. Dél-u-tán, a-mi-kor az ut-cán ta-lál-koz-tak, mind-ket-ten el-for-dí-tot-ták a fe-jü-ket, és nem néz-tek egy-más-ra. (...)

An-ná-nak pom-pás öt-le-te tá-madt. El-ment egy vi-rág-bolt-ba. Ki-vá-lasz-tott egy na-gyon szép cse-re-pes nő-vényt. – Egy ki-csit más – gon-dol-ta –, de a-zért ez is na-gyon szép. (...) Majd ösz-sze-szed-te min-den bá-tor-sá-gát, és a vi-rá-got le-tet-te Ju-dit aj-ta-ja e-lé. Csön-ge-tett és el-sza-ladt.

– An-na, állj meg! – sza-ladt u-tá-na Ju-dit li-heg-ve. A ke-zé-ben tar-tot-ta az a-ján-dé-kot. – Kö-szö-nöm! – mond-ta Ju-dit meg-ha-tot-tan. – Hi-á-nyoz-tál!

– Te is ne-kem! – sut-tog-ta An-na.

Claudia Ondracek

E-lő-ször gya-ko-roid a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

A meg-é-ne-kelt vi-rág

Sán-dor a-pa ma már biz-tos ab-ban, hogy a köl-té-szet nem **hi-á-ba-va-ló**. Sőt.

A cse-re-pes vi-rág, a-me-lyet **kö-rül-be-lül** egy é-ve ka-pott az **u-no-kák-tól**, az u-tób-bi he-tek-ben e-rő-sen **meg-be-te-ge-dett**. Pe-dig Sán-dor a-pa ön-töz-te, és több-nyi-re min-dent úgy tett, a-ho-gyan a lá-nya egy **esz-ten-dő-vel** ez-e-lőtt **ja-va-sol-ta**. Há-rom hó-nap-ja, a-mi-kor el-jött hoz-zá az **u-no-kák-kal**, még meg is di-csér-te Sán-dor a-pát, a-mi-ért i-lyen szé-pen gon-doz-za a nő-vényt.

– Sze-ren-cse, hogy nem ér-zé-keny faj-ta – mond-ta ak-kor sze-ré-nyen, mint-egy vá-lasz-ként Sán-dor a-pa.

De té-ve-dett. A vi-rág **le-ve-le-i** nem sok-kal ké-sőbb sár-gul-ni kezd-tek, há-rom he-te pe-dig le is hul-lott kö-zü-lük né-hány. Sán-dor a-pa **át-ül-tet-te** a nő-vényt egy na-gyobb cse-rép-be, ám a **pró-bál-ko-zás hi-á-ba-va-ló-nak** bi-zo-nyult. Sőt, mint-ha a le-ve-lek még job-ban **pusz-tu-lás-nak** in-dul-tak vol-na.

Ek-kor a szo-ba e-gyik sar-ká-ból át-vit-te a vi-rá-got a má-sik sa-rok-ba. Há-rom na-pig fi-gyel-te, de sem-mi sem vál-to-zott.

Ké-sőbb e-szé-be ju-tott, hogy va-la-hol azt ol-vas-ta: a nő-vé-nyek is é-rez-nek. Na-po-kig **si-mo-gat-ta** hát a vi-rág **le-ve-le-it**, de hogy nem ta-pasz-talt ja-vu-lást, vég-ső **két-ség-be-e-sé-sé-ben** úgy dön-tött, **meg-é-nek-li** egy vers-ben.

Be-ment a **szo-bá-já-ba**, le-ült az asz-tal e-lé, és **e-gész-sé-ges**, kö-vér be-tűk-ke-l rőt-ta⁹ egy-más a-lá a stró-fá-kat¹⁰ a vi-rág va-la-ha volt **szép-sé-gé-ről**. A-mi-kor ké-szen lett, há-rom-szor **fel-ol-vas-ta** ne-ki a köl-te-ményt.

Már más-nap **el-kez-dő-dött** a vál-to-zás. A szá-raz le-ve-lek **le-hul-lot-tak**, és friss haj-tá-sok in-dul-tak meg. Két hét múl-va pe-dig, mi-re a lá-nya és az u-no-kák **meg-ér-kez-tek**, a nő-vény vi-rág-ba bo-rult.

A **fi-a-tal-asz-szony** is-mét meg-di-csér-te Sán-dor a-pát, a-mi-ért i-lyen szé-pen gon-doz-za a nő-vényt.

De ő most csak in-gat-ta a fe-jét, az-tán **be-zár-kó-zott** a **szo-bá-já-ba**. Azt mond-ta, es-tig ne is **szá-mít-sa-nak** rá, mert nagy **mu-lasz-tá-sa** van. Egy cso-mó ver-set meg kell még ír-ni-a.

Kiss Ottó

---

⁹ rőtta: írta

¹⁰ strófa: versszak

Gya-ko-roid a szó-kap-cso-la-tok ol-va-sá-sát!

bo-zon-tos
bo-zon-tos far-ká-val
bo-zon-tos far-ká-val ta-ka-ró-dzik
bo-zon-tos far-ká-val pap-lan-ként ta-ka-ró-dzik

fe-nyő-to-bo-zok
fe-nyő-to-bo-zok pik-ke-lye-it
fe-nyő-to-bo-zok pik-ke-lye-it bon-to-gat-ja
fe-nyő-to-bo-zok pik-ke-lye-it bon-to-gat-ja fe-nyő-ma-gért

lég-tor-ná-szok
lég-tor-ná-szok ü-gyes-sé-gé-vel
lég-tor-ná-szok ü-gyes-sé-gé-vel ug-rán-do-zik
lég-tor-ná-szok ü-gyes-sé-gé-vel ug-rán-do-zik a mó-kus

A mó-kus

Az er-de-i fá-kon a lég-tor-ná-szok ü-gyes-sé-gé-vel ug-rán-do-zik a mó-kus. Bun-dá-ja és nagy, lom-pos far-ka ál-ta-lá-ban vö-rös. E-lő-sze-re-tet-tel fész-ke-l od-vas fák ü-re-ge-i-ben. En-nek hi-á-nyá-ban ma-ga-san, a fa-törzs kö-ze-lé-ben, á-gak-ból gömb a-la-kú fész-ke-t ké-szít ma-gá-nak, a-me-lyet be-lül-ről ki-bé-lel. Té-li ál-mot nem al-szik, de hi-deg i-dő-ben né-ha na-po-kig is a vac-ká-ban ma-rad. I-lyen-kor a bo-zon-tos far-ká-val pap-lan-ként ta-ka-ró-dzik.

A-mi-kor a mó-kus vé-gig-sza-lad a hin-tá-zó fa-á-ga-kon, a lom-pos far-ká-val úgy e-gyen-sú-lyoz, mint a kö-tél-tán-cos a kar-já-val. Ha e-gyik ág-ról a má-sik-ra ug-rik, ak-kor meg ej-tő-er-nyő-ként mű-kö-dik a far-ka és fê-ke-zi az e-sét.

A mó-kus nem-csak a di-ót és a mo-gyo-rót sze-re-ti! Az er-dő-ben a tölgy makk-ját, a bükk-ma-gocs-ká-kat, a bo-gyó-kat, gyü-möl-cső-ke-t, gom-bá-kat, fi-a-tal haj-tá-so-kat e-szi, né-ha a fa-kér-get is meg-rág-csál-ja. Feny-ve-sek-ben a fe-nyő-to-bo-zok pik-ke-lye-it bon-to-gat-ja fe-nyő-ma-gért. Csak nap-pal jár táp-lá-lék u-tán, éj-sza-ka a vac-ká-ba hú-zó-dik. A leg-szor-gal-ma-sabb a ko-ra reg-ge-li ó-rák-ban, i-lyen-kor fi-gyel-het-jük meg gyak-rab-ban.

A mó-ku-sok szá-ma az u-tób-bi i-dő-ben sok he-lyütt meg-fo-gyat-ko-zott, e-zért vé-de-lem a-lá ke-rül-tek. El-len-sé-ge-i kö-zül a leg-ve-szé-lye-sebb a nyest és a nyuszt, de a na-gyobb bag-lyok és a hé-ja is el-el-csíp egy-egy mó-kust.

(Schmidt Egon)

Ol-vasd fel e-lő-ször a szó-ta-golt sza-va-kat, majd a fo-lya-ma-to-san í-rot-ta-kat! Ü-gyelj a más-sal-hang-zók i-dő-tar-ta-má-nak he-lyes han-goz-ta-tá-sá-ra!

ké-sőbb

e-gyütt

füty-tyent

is-tál-ló-ban

visz-sza-megy

ösz-sze-göm-bö-lyö-dik

később

együtt

füttyent

istállóban

visszamegy

összegömbölyödik

A sün

Ha a sün meg-i-jed va-la-mi-től, fel-bor-zol-ja a tüs-ké-it, ösz-sze-göm-bö-lyö-dik, és a-kár na-po-kig is ké-pes így ma-rad-ni.

A-mi-kor a kis sü-nök meg-szü-let-nek, két-há-rom hé-tig nem lát-nak és nem hal-la-nak. Ké-sőbb, a-mi-kor el-ső va-dász-por-tyá-ik-ra in-dul-nak, a sün-ma-ma na-gyon vi-gyáz rá, hogy e-gyütt ma-rad-jon a csa-lád, mert a kis sü-nök még gyá-mol-ta-la-nok. Ha egy ki-csi még-is le-ma-rad va-la-hogy, és el-té-ved, i-jed-ten, é-les han-gon füty-tyent, és i-lyen-kor az any-ja gyor-san visz-sza-megy ér-te.

So-kan azt hi-szik, hogy a sün fé-lénk ál-lat. Pe-dig na-gyon jó va-dász, és még a leg-fé-lél-me-te-sebb kí-gyót, a ke-resz-tes vi-pe-rát is meg-tá-madj-a, le is győ-zi és meg-e-szi. Csak a ró-ka jár túl a sün e-szén: be-le-gör-ge-ti va-la-mi-lyen víz-be, és mi-kor a sün úsz-ni kezd, meg-tá-madj-a, mert i-lyen-kor nem vé-dik a tüs-ké-i.

A sün ke-re-si az em-ber kö-zel-sé-gét; sze-ret is-tál-ló-ban, kam-rá-ban, fa-ra-ká-sok-ban ta-nyáz-ni, és ha-mar meg-szok-ja, hogy a ne-ki ki-tett é-telt meg-e-gye.

Mosonyi Aliz

Gya-ko-roid a sza-vak ol-va-sá-sát!

megy
fél-re-megy

je-le-nik
meg-je-le-nik

ki-ált-ja
el-ki-ált-ja

áll-ni-a
be-áll-ni-a

fog-lal-hat-ja
el-fog-lal-hat-ja

Nyu-lak, ki a bo-kor-ból!

Fi-úk, lá-nyok e-gyütt szok-ták ját-sza-ni. Vá-lasz-ta-nak egy va-dászt, a-ki fél-re-megy, a töb-bi-ek pe-dig – szá-muk-tól füg-gő-en – hár-ma-sá-val, né-gye-sé-vel vagy ö-tő-sé-vel cso-port-ba áll-nak, és egy-más ke-zét fog-va bok-ro-kat al-kot-nak. Min-den bo-kor kö-ze-pén egy-egy nyúl gug-gol.

Egy-szer-re csak meg-je-le-nik a va-dász, és el-ki-ált-ja ma-gát:

– Nyu-lak, ki a bo-kor-ból!

Er-re a nyu-lak-nak he-lyet kell cse-rél-ni-ük egy-más-sal. Köz-ben, ha a va-dász-nak si-ke-rül va-la-me-lyik nyúl sza-ba-don ha-gyott he-lyé-re be-áll-ni-a, el-fog-lal-hat-ja, s a já-ték is-mét-lé-se-kor a hely nél-kül ma-ra-dó já-té-kos lesz az új va-dász. Ha nem si-ke-rül, to-vább-ra is ő ma-rad a va-dász.

Varga Éva gyűjtése

E-lő-ször gya-ko-roid a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

Mi-ért vö-rös a ró-ka?

Foly-do-gált va-la-hol egy-szer egy kis pa-tak, a-mely-ben vi-dá-man úsz-kál-tak a rá-kok. A kö-zel-ben, a pa-tak mel-lett sű-rű bo-zó-tos nőtt. Ben-ne ró-kák ta-nyáz-tak. A me-leg nyá-ri na-pon na-gyon **meg-szom-ja-zott** az e-gyik, és le-ment a **fo-lyócs-ká-hoz** vi-zet in-ni. A-hogy szür-cső-li a friss vi-zet, lát-ja ám, hogy a víz-ben egy rák ú-szik, de nem úgy, mint más ál-lat, e-lő-re, ha-nem hát-ra-fe-lé. Meg-szó-lalt a ró-ka:

– No, az Is-ten-nek sincs ám több i-lyen **te-he-tet-len** ál-lat-ja, mint te, a-ki so-ha-sem e-lő-re, ha-nem hát-ra-fe-lé megy!

A rák ki-ú-szott a víz szé-lé-re, és így vá-la-szolt:

– Még-is jobb fu-tó va-gyok, mint te, **bár-meny-nyi-re** di-csek-szel is. Nézd, amott van egy ö-reg tölgy, **a-me-lyi-künk** e-lőbb o-da-ér, az lesz a nyer-tes. Még azt is **meg-en-ge-dem**, hogy há-rom lé-pés-sel e-lőbb-re állj ná-lam-nál. Mi-kor azt mon-dom: egy, ket-tő, há-rom, ak-kor in-dulj, de a-hogy bírsz, úgy fuss, mert én úgy-is e-lőbb ott le-szek, mint te!

A ró-ka na-gyot ne-ve-tett a rák be-szé-dén.

– Áll az al-ku – mond-ta **mo-so-lyog-va** –, majd meg-lát-juk, ki lesz a győz-tes.

A rák köz-ben **ész-re-vét-len** az **ol-ló-já-val** a ró-ka far-ká-ba **ka-pasz-ko-dott**. Az-tán jelt a-dott az **in-du-lás-ra**:

– Egy, ket-tő, há-rom ... In-dulj!

A ró-ka **meg-i-ra-mo-dott**. Mi-kor már jól el-sza-ladt a cél fe-lé, ezt gon-dol-ta: „No, ez az-tán jól rá-sze-dett, ta-lán még a víz-ből se tu-dott ki-mász-ni, en-gem meg így meg-fut-tat. Meg-te-szem a-zért az u-tat, el-é-rem a célt, már mind-egy.”

O-da-ért a tölgy-höz, **visz-sza-for-dult**, a rák hir-te-len **le-e-resz-ke-dett** a ró-ka far-ká-ról, és így e-lé-be áll-va azt mond-ta:

– Most ér-tél csak i-de, én már ré-gen itt va-gyok. Hol kés-tél? Lá-tod, lá-tod, **el-bi-za-ko-dott** vol-tál, és vé-gül ne-kem kel-lett rád vár-nom.

A ró-ka úgy **el-szé-gyell-te** ma-gát, hogy **egy-sze-ri-be meg-vö-rös-ö-dött**. Az-ó-ta is vö-rös a ró-ka.

magyar népmese

Gya-ko-roid a szó-kap-cso-la-tok ol-va-sá-sát!

gon-do-zó-im vál-lán
tö-re-del-me-sen be-val-lom
csil-lo-gó dol-go-kat
meg-fon-tolt szán-dék-kal
fész-kem-be hal-moz-va
é-lel-mi-sze-re-ket tá-ro-lok
jel-leg-ze-tes toll-ta-ka-róm

Paj-ti, a szar-ka

A ne-vem Paj-ti. A Bu-da-ke-szi Va-das-park la-kó-ja va-gyok, és sze-re-tek a gon-do-zó-im vál-lán ü-cső-rög-ni.

Tö-re-del-me-sen be-val-lom, hogy vér-be-li cse-nő-ma-dár va-gyok. Mi-vel i-má-dom a csil-lo-gó dol-go-kat, e-lő-re meg-fon-tolt szán-dék-kal el is lo-pom ő-ket, majd a fész-kem-be hal-moz-va gyö-nyör-kö-döm ben-nük.

Ha tük-röt tar-ta-nak e-lém, ak-kor ma-gam-ban is gyö-nyör-kö-döm, mert én va-gyok az e-gyet-len ma-dár, a-ki ké-pes fel-is-mer-ni a tü-kör-ké-pét.

Nem mint-ha di-cse-ked-nék, de né-ha esz-kö-ző-ket is hasz-ná-lok (pél-dá-ul a fész-künk tisztí-tá-sá-hoz), é-lel-mi-sze-re-ket tá-ro-lok ma-gam-nak, va-la-mint az e-le-sé-get meg-fe-le-lő mé-re-tű a-da-gok-ban por-ci-ó-zom ki a fí-ó-ká-im-nak.

Min-den-e-vő va-gyok: mag-va-kat, ro-va-ro-kat, gyü-möl-cső-ket is jó kedv-vel fo-gyasztok, de ha é-hes va-gyok, a ki-sebb ma-da-rak, fí-ó-kák, rág-csá-lók sin-cse-nek biz-ton-ság-ban a csőr-öm-től. Jel-leg-ze-tes fe-ke-te-fe-hér toll-ta-ka-róm és szép-sé-gem mi-att ősz-sze sem tudsz té-vesz-te-ni más ma-dár-ral, de fel-is-mer-hetsz csőr-gő han-gom-ról is, a-mi leg-több-ször úgy szól, mint egy re-pedt fa-zék.

<https://budakeszivadaspark.hu>

Ol-vasd el a szó-pi-ra-mis sza-va-it e-lő-ször né-mán, u-tá-na han-go-san!

olt-sa
a-gan-csa
í-gér-ke-zett
hát-ra-pil-lan-tott
ki-gyö-nyör-köd-te

E-lő-ször gya-ko-rol-d a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

A hi-ú szar-vas

A szar-vas a tó-hoz ment, hogy szom-ját olt-sa. A **víz-tü-kör-ben** meg-lát-ta **tü-kör-ké-pét**. Hosz-szan néz-te a fe-jét dí-szí-tő pom-pás **a-gancs-ko-ro-nát**, és így szólt:

– Mi-lyen gyö-nyö-rű a-gan-csom van! Min-den szar-vas meg-i-ri-gyel-het-né!

Mi-u-tán **ki-gyö-nyör-köd-te** ma-gát, meg-for-dult, és el-in-dult az er-dő fe-lé. Még egy-szer **hát-ra-pil-lan-tott**, de meg-tor-pant.

– Mi-lyen csú-nyák a lá-ba-im! Vé-ko-nyak, i-na-sak, nem il-le-nek eh-hez a pom-pás a-gancs-hoz! Mi-lyen kár, hogy hoz-zám tar-toz-nak!

Az o-rosz-lán már rég-ó-ta a bo-kor-ban la-pult. Vár-ta, hogy **va-la-me-lyik** ál-la-tot a tó-hoz hoz-za a szom-ja. Az ön-ma-gát **né-ze-ge-tő** szar-vas köny-nyű pré-dá-nak **í-gér-ke-zett**.

Ne-ki-ru-gasz-ko-dott, de a szar-vas gyor-sabb volt. Fu-tás-nak in-dult, für-ge lá-ba-i **re-pí-tet-ték**, mint a szél-vész. **Pil-la-na-tok** a-latt el-tűnt az o-rosz-lán sze-me e-lől. Be-ro-hant a sú-rú-be, de az a-gan-csa **be-le-a-kadt** az e-gyik fa á-gá-ba. **Két-ség-be-e-set-ten** rán-gat-ta, pró-bál-ta **ki-sza-ba-dí-ta-ni**, de **mind-hi-á-ba**: a ha-tal-mas a-gan-csot egy-re **szo-ro-sab-ban** fog-ta az ág. A kö-zel-ben meg-zör-rent a bo-kor. Az o-rosz-lán volt az.

A szar-vas a **leg-u-tol-só pil-la-nat-ban** ki-tép-te ma-gát az á-gak **fog-sá-gá-ból**, és így ki-ál-tott:

– Mi-lyen os-to-ba vol-tam! Az a-gan-csom, a-mely-re oly büsz-ke vol-tam, majd-nem a **vég-ze-tem-mé** vált; az **oly-any-nyi-ra** szé-gyellt kar-csú, für-ge lá-ba-im pe-dig **meg-men-tet-ték** az é-le-te-met.

Ezópusz (dr. Horváth Gábor fordítása)

Húzd a-lá az a-zo-nos be-tű-vel kez-dő-dő sza-va-kat, majd ol-vasd fel ő-ket!

kar-ne-vál, vi-gas-ság, bo-lon-do-zás, jó-kedv, bá-lo-kat, bu-só-já-rás, csúf, ál-arc, bu-sók, bun-dá-já-val, bir-ka-bőr, bocs-kor, far-sang, bú-csúz-nak, bel-vá-ro-sán

Gya-ko-roid a szó-kap-cso-la-tok ol-va-sá-sát!

szí-nes masz-ko-kat
han-gos ki-ál-to-zá-sa
fe-hér vá-szon-ga-tya
nagy za-jon-gás

csúf ál-ar-co-kat
ki-for-dí-tott bir-ka-bőr
fé-lél-me-tes ál-arc
vi-dám ün-nep-lés

Far-sang

A far-sang vagy más szó-val kar-ne-vál a vi-gas-ság és a bo-lon-do-zás i-de-je. Far-sang i-de-jén ter-mé-sze-tes-nek szá-mít a vi-dám-ság, a jó-kedv. I-lyen-kor az át-la-gos-nál jó-val gyak-rab-ban ren-dez-nek bá-lo-kat, kü-lön-bö-ző mu-lat-sá-go-kat.

Ha-zánk e-gyik leg-ér-de-ke-sebb far-sang-hoz fű-ző-dő nép-szo-ká-sa a bu-só-já-rás. A Mo-hács kör-nyé-ki em-be-rek i-lyen-kor szí-nes masz-ko-kat, csúf ál-ar-co-kat öl-te-nek, hogy ez-zel i-jesz-szék el a te-let. A kürt-szó és a han-gos ko-lom-pok is ezt a célt szol-gál-ják, csak-úgy, mint a mas-ka-rá-sok han-gos ki-ál-to-zá-sa.

A bu-sók jel-me-ze ma is o-lyan, mint ré-gen: fűz-fá-ból fa-ra-gott, ri-kí-tó szí-nű-re fes-tett, fé-lél-me-tes ál-arc, a bun-dá-já-val ki-for-dí-tott bir-ka-bőr de-rék-ban kö-tél-lel vagy lánc-cal ösz-sze-köt-ve, mely-re egy vagy több ko-lomp¹¹ van fel-ag-gat-va, fe-hér vá-szon-ga-tya, gyp-jú-ha-ris-nya és bocs-kor¹². Vál-lu-kon ta-risz-nya. A ke-zük-ben ke-rep-lő-ket¹³ for-gat-nak, ko-lom-po-kat ráz-nak.

A far-sang u-tol-só nap-ján a bu-sók a te-let és far-san-got jel-ké-pe-ző ko-por-sót visz-nek vé-gig Mo-hács bel-vá-ro-sán. Nagy za-jon-gás, vi-dám ün-nep-lés köz-ben a vá-ros la-kos-sá-gá-nak vi-dám kí-sé-re-té-vel a Széc-he-nyi té-ren el-é-ge-tik azt. Ez a far-sang-te-me-tés. A te-let jel-ké-pe-ző ko-por-só el-é-ge-té-sé-vel és kö-rül-tán-co-lá-sá-val bú-csúz-nak a hi-deg év-szak-tól, s kö-szön-tik a ta-vasz el-jö-ve-te-lét.

¹¹ kolomp: nagy csengőhöz hasonló eszköz

¹² bocskor: bőr lábbeli, amit szíjjal erősítenek a lábra

¹³ kereplő: csattogó faeszköz

Far-san-gi gyer-mek-prog-ram

Feb-ru-ár 5., 11 ó-rá-tól

Tél-ű-ző kéz-mű-ves fog-lal-ko-zás

I-jesz-szük el a te-let ze-né-vel, csö-röm-pö-lés-sel. Gyer-tek és ké-szít-se-tek do-bo-kat, csör-gő-ke-t! Sok-fé-le a-lap-a-nyag-ból még a sa-ját öt-le-te-i-det is meg-va-ló-sít-ha-tod.

A fog-lal-ko-zást *Becs-ki Le-o-nó-ra* ta-nár ve-ze-ti.

A-ján-lott kor-osz-tály: 4-12 é-ves ko-rig

A fog-lal-ko-zás i-dő-tar-ta-ma: 2 ó-ra

Hely-szín: **Me-se-mú-ze-um**

Bu-da-pest, Döb-ren-te-i u. 15.

Ol-vasd fel e-lő-ször a szó-ta-golt sza-va-kat, majd a fo-lya-ma-to-san í-rot-ta-kat! Ü-gyelj a más-sal-hang-zók i-dő-tar-ta-má-nak he-lyes han-goz-ta-tá-sá-ra!

bab-bal	babbal
ki-sebb	kisebb
rizs-zsel	rizzsel
mak-kal	makkal
ol-ló-val	ollóval
leg-szebb	legszebb
ter-més-sel	terméssel
leg-e-rő-sebb	legerősebb
gyöngy-gyel	gyönggyel
egy-más-sal	egymással
ka-vi-csok-kal	kavicsokkal
ra-gasz-sza-tok	ragasszatok
csat-tog-tat-ni	csattogtatni
pezs-gő-tab-let-tás	pezsgőtablettás

Csör-gő-bör-gő hang-sze-rek

Csör-gők

A leg-egy-sze-rűbb csör-gő-ke-t úgy ké-szít-he-ti-tek, hogy kü-lön-bö-ző a-lap-a-nya-gok-kal töl-tö-tök meg ku-pa-kos, csa-va-ros do-boz-ká-kat. Fel-hasz-nál-hat-tok er-re pél-dá-ul ki-ü-rült arc-kré-mes té-gelyt, ki-sebb fém-do-bozt, pezs-gő-tab-let-tás do-bozt, de a-kár egy ü-res mar-ga-ri-nos do-bozt is. Meg-tölt-he-ti-tek rizs-zsel, bab-bal, ku-ko-ri-cá-val, tész-tá-val, ap-ró sze-mű gyöngy-gyel, ka-vi-csok-kal, de bár-mi-lyen ter-més-sel is: mak-kal, egy-egy szem gesz-te-nyé-vel vagy di-ó-val. At-tól füg-gő-en mit tesz-tek be-le, mind-e-gyik-nek más-más hang-ja lesz majd. Az sem mind-egy, mi-lyen a-nyag-ból ké-szült a do-boz – a leg-szebb, leg-e-rő-sebb hang-ja a fém-do-boz-nak van.

Csat-to-gó

Két fél di-ót ra-gasz-sza-tok egy fél-be-haj-tott kis kar-ton-lap-ra egy-más-sal szem-ben. A di-ók fel-ra-gasz-tá-sa e-lőtt fúr-ja-tok kis lyu-ka-kat ol-ló-val a kar-ton-lap-ba, és füz-ze-tek be-le egy-egy kis da-rab gu-mit. Így a két uj-ja-to-kat a két kis hu-rok-ba dug-va tud-já-tok csat-tog-tat-ni a hang-szert.

<https://jatsszunk-egyutt.hu/csorgo-borgo-hangszerek/>

Gya-ko-rolld a sza-vak ol-va-sá-sát! Húzd a-lá az is-me-rős esz-kö-zök ne-vét!

mér-leg, kis lá-bos, fa-ka-nál, ka-nál, fő-li-a (fol-pack), gyú-ró-desz-ka, nyúj-tó-fa, po-gá-csa-szag-ga-tó, ko-sár-ka-sü-tő for-ma, muf-fin-sü-tő, gé-pi hab-ve-rő

Pi-ros-bo-gyós cif-ra-sü-ti

Hó-ku-pac-ka-vac-kán jel-mez-bált ren-dez-tek, mely-nek al-ka-l-má-ból Kis-pu-pák Zsöm-le, a ki-vá-ló mes-ter-sza-kács Pi-ros-bo-gyós cif-ra-sü-ti-vel ör-ven-dez-tet-te meg a ba-rá-ta-it. A-kár ti is meg-pró-bál-hat-já-tok el-ké-szí-te-ni!

Az a-lap-a-nya-gok: 30 dkg liszt, 15 dkg vaj, 1 dl hi-deg víz, 1 csi-pet só, 4 dl tej-szín, 1 táb-la ét-cso-ko-lá-dé, 5 dkg por-cu-kor, fél kg ri-biz-li és á-fo-nya ve-gye-sen, ke-vés-ke o-laj

Az el-ké-szí-tés-hez szük-sé-ges esz-kö-zök: mér-leg, kis lá-bos, fa-ka-nál, ka-nál, fő-li-a (fol-pack), gyú-ró-desz-ka, nyúj-tó-fa, po-gá-csa-szag-ga-tó (ha nincs, po-hár-ral he-lyet-te-sít-he-tő), ko-sár-ka-sü-tő for-ma vagy muf-fin-sü-tő, gé-pi hab-ve-rő

Az el-ké-szí-tés me-ne-te:

1. A 30 dkg liszt-ből egy csi-pet só-val, az ösz-sze-mor-zsolt vaj-jal és a hi-deg víz-zel gyúr-jál tész-tát, a-mit az-tán fő-li-á-ba cso-ma-gol-va egy fél ó-rá-ra te-gyél a hű-tő-be.
2. Míg a tész-ta a hű-tő-ben pi-hen, for-rald fel egy kis lá-bosban – las-sú tű-zön és gyak-ran ke-ver-get-ve – a tej-szint, az ap-ró-ra tör-delt cso-ko-lá-dét és a por-cuk-rot. Ha már lan-gyos-sá hűlt, szin-tén tedd a hű-tő-be.
3. A-míg a sü-tőt e-lő-me-le-gí-ted, vedd ki a már le-hűlt tész-tát, és a be-lisz-te-zett gyú-ró-desz-kán nyújtsd kö-rül-be-lül fél cen-ti vas-tag-sá-gú-ra.
4. O-la-jozd ki vé-ko-nyan a sü-tő-for-má-kat, és po-gá-csa-szag-ga-tó-val vagy po-hár-ral szag-gass ki a tész-tá-ból ak-ko-ra kö-rö-ket, a-mek-ko-rá-val a for-má-kat ki tu-dod bé-lel-ni.
5. A ko-sár-kák a 180 fo-kos sü-tő-ben 20 perc a-latt ró-zsa-szín-re sül-nek, de csak ak-kor ü-tő-gesd ki ő-ket ó-va-to-san a for-má-ból, ha már lan-gyo-sak.
6. Ez-u-tán a már hi-deg cso-ko-lá-dés tej-szín-ből gé-pi hab-ve-rő-vel ver-jél ke-mény ha-bot, és ezt ka-na-lazd be-le sor-ban a ko-sár-kák-ba.
7. Ha mind-ez-zel el-ké-szül-tél, a pi-ros-bo-gyós gyü-möl-csök-ke-l dí-szítsd a hab te-te-jét.

Gaál Zsuzsa

E-lő-ször gya-ko-roid a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

Ég-ből poty-tyant bol-dog-ság

Egy **er-dő-szé-li** há-zi-kó kert-jé-ben **te-re-bé-lyes**, ö-reg **cse-resz-nye-fa** állt. Sű-rű á-ga-i közt ma-da-rak **so-ka-sá-ga** lelt ott-hon-ra.

E-gyik á-gán egy ger-le-pár la-kott ta-ka-ros kis fé-szek-ben. A kert é-lel-met kí-nált, a fa **biz-ton-sá-got** nyúj-tott, ők még-sem vol-tak bol-do-gok.

– Nagy a csend mi-ná-lunk. Bár-csak fi-ó-kánk **csi-po-gá-sá-tól vissz-han-goz-na** a kert! – só-haj-tott Ger-le Ma-ma.

– Len-ne itt hely egy **fi-ó-ká-nak**, a-kit **sze-ret-het-nénk**, a-ki-ről **gon-dos-kod-hat-nánk** – tet-te hoz-zá Ger-le Pa-pa **szo-mo-rú-an**. (...)

Az ö-reg **cse-resz-nye-fán** le-szállt az es-te. A ger-le-pár **nyu-go-vó-ra** tért fész-ké-ben, **ösz-sze-búj-va** a-lud-tak el.

Más-nap haj-nal-ban, né-hány ág-gal fel-jebb egy **ri-gó-fé-szek-ben** nagy **moz-go-ló-dás** tá-madt. **Ri-gó-ma-ma to-já-sa-i re-pe-dez-ni** kezd-tek, és sor-ban ki-búj-tak a fi-ó-kák. Na-gyot nyúj-tóz-kod-tak, és a-zon-nal han-go-san csi-pog-va **kö-ve-tel-ték** az **en-ni-va-lót**.

A fé-szek-ben egy-re ke-ve-sebb hely lett, egy-re **szű-kő-seb-ben** fér-tek el a **ri-gó-gye-re-kek**. Az e-gyik to-jás ki-csú-szott a fé-szek szé-lé-re, és ... hir-te-len ki-e-sett.

Csak zu-hant, zu-hant le-fe-lé... ép-pen a ger-le-pár fész-ké-be.

A to-jás **re-pe-dez-ni** kezd-tett, és ki-bújt be-lő-le egy pely-hes kis **ma-dár-fi-ó-ka**. Ger-le Ma-ma és Ger-le Pa-pa bol-do-gan néz-ték a kis **ma-dár-gye-re-ke-t**.

– Ti vagy-tok a szü-le-im? – kér-dez-te a ki-csi-ke. – És ez az ott-ho-nom? – né-zett kör-be **kí-ván-csi-an**.

A **ger-le-szü-lők ta-nács-ta-la-nul pil-lan-tot-tak** fel a **ri-gó-fé-szek-re**. Ri-gó-ma-ma rá-juk né-zett és bó-lin-tott. Tud-ta jól, hogy fész-ke te-le van sok é-hes **fi-ó-ká-val**, és na-gyon ö-rült, hogy **ki-csi-ké-je** me-leg, pu-ha ott-hon-ra lelt.

– I-gen, mi va-gyunk, és ez az ott-ho-nod – fe-lel-ték bol-do-gan a **ger-le-szü-lők**. – Oly rég-ó-ta vár-tunk rád, ki-csi Pely-hes-kénk! – **ki-ál-tot-ta** Ger-le Ma-ma és Ger-le Pa-pa, és mind-ket-ten **át-ö-lel-ték gyer-me-kü-ke-t**.

At-tól fog-va **bol-dog-ság-ban** él-tek hár-mas-ban. Ger-le Pa-pa re-pül-ni **ta-ní-tot-ta** Pely-hes-két. Ger-le Ma-ma **al-ta-tó-dalt** dú-dolt ne-ki es-tén-ként. Hár-mas-ban rep-ke-d-nek az-ó-ta az er-dő fe-lett, ré-tek kö-rül. E-gyütt né-zik es-tén-ként a **cse-resz-nye-fa** á-gá-ról, a-hogy le-megy a nap. És min-den nap há-lát ad-nak a-zért, hogy **meg-ta-lál-ták** egy-mást.

Ungvári Bélyáczi Betti

E-lő-ször gya-ko-rolod a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

A gó-lyák meg a bé-kák

Volt egy-szer egy tó, a-mely-ben ren-ge-teg bé-ka la-kott. Na-gyon jól é-rez-ték ma-gu-kat, s éj-jel- nap-pal bre-keg-tek, **ku-ruty-tyol-tak**:

– Kuty-ku-rutty, bre-ke-ke! Kuty-ku-rutty, bre-ke-ke!

Le-szállt az es-te, s a fá-radt em-be-rek le-pi-hen-tek, de a bé-kák to-vább foly-tat-ták ék-te-len **hang-ver-se-nyü-ket**:

Sem-mi-vel se tö-rő-dünk,
Egy-re ví-gab-ban é-lünk!

Egy szép nap ván-dor-ló gó-lyák ér-kez-tek a tó-hoz. It-tak a tó vi-zé-ből, majd csen-de-sen a part-ra **te-le-ped-tek** és **szun-dí-ta-ni** kezd-tek, mi-vel hosz-szú út-ról jöt-tek és na-gyon **el-fá-rad-tak**.

I-gen ám, de a bé-kák most is ép-pen o-lyan za-jo-sak vol-tak, mint más-kor. Foly-tat-ták **hang-ver-se-nyü-ket** és ka-cag-ták, hogy a gó-lyák egy per-cet sem tud-nak csend-ben pi-hen-ni. Er-re a gó-lyák egy **hosz-szú-lá-bú** fi-a-talt **vá-lasz-tot-tak** ma-guk kö-zül kö-vet-nek, és el-küld-ték a bé-ká-hoz.

A **gó-lya-kö-ve**t **mél-tó-ság-tel-je-sen** lép-ke-dett a tó vi-zé-ben, a-míg a **bé-ka-ki-rály-hoz** ér-ke-zett.

– Em-ber, ál-lat rég pi-hen már – mon-dot-ta sze-ré-nyen. – Kér-lek, ne **há-bor-gas-sá-tok** az al-vó-kat!

A **bé-ka-ki-rály** a-zon-ban fel-fúj-ta ma-gát és gő-gö-sen így vá-la-szolt:

– Ez a tó a mi-énk, s azt csi-ná-lunk ben-ne, a-mit a-ka-runk! Ha a-lud-ni a-ka-rtok, men-je-tek más-ho-va! Csak a-zért is kuty-ku-rutty, bre-ke-ke!

S er-re a bé-kák mind-nyá-jan o-lyan **fül-si-ke-tí-tő bre-ke-gés-be** kezd-tek, hogy a **gó-lya-kö-ve**t ha-nyatt-hom-lok me-ne-kült a tó-ból. A gó-lyák pe-dig e-gész éj-jel hall-gat-ták a bé-kák **ku-ruty-tyo-lá-sát**, s egy szem nem sok, any-nyit sem a-lud-tak.

Más-nap haj-nal-ban a-zon-ban **ta-nács-koz-ni** kezd-tek és **el-ha-tá-roz-ták**, hogy **meg-lec-kéz-te-tik** a bé-ká-kat. **Se-gít-sé-gül** hív-ták a kör-nyék min-den gó-lyá-ját, el-lep-ték a ta-vat, s fal-ni kezd-ték az éj-je-li **hang-ver-seny-től** ki-fá-radt, ál-mos **é-ne-ke-se-ket**. Ek-kor íz-lel-ték meg a gó-lyák a bé-ka-húst, az-ó-ta e-szik a bé-kát.

magyar népmese

E-lő-ször gya-ko-roid a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

A gó-lya-csa-lád

A gó-lya **sze-re-tet-tel gon-dos-ko-dik** a **ki-csi-nye-i-ről**. A két ö-reg kö-zül rend-sze-rint az e-gyik **visz-sza-ma-rad** a fész-ken, a-míg a má-sik é-lel-met ke-res. **Föl-di-gi-lisz-ta**, pi-ó-ca, bo-gár, sás-ka, bé-ka a fi-ó-kák el-ső **e-le-de-le**, és a fé-szek-re **visz-sza-ér-ke-ző** szü-lő cső-re u-tán a-zon-nal kap-kod-ni kez-de-nek a **fi-a-ta-lok**. Ké-sőbb kap-nak csak e-rő-sebb **táp-lá-lé-kot**: ha-lat, kí-gyót, szét-vag-dalt ap-róbb ál-la-tok **da-rab-ja-it**. Az ö-reg gó-lya e-lé-bük **ök-len-de-zi** az e-le-delt, és azt ma-guk-nak kell **fel-szed-ni-ük**. Am a **gó-lya-gye-rek** cső-rét az ö-reg meg-fog-ja, és le-fe-lé nyom-ja, az íz-le-tes fa-lat-ra i-rá-nyít-ja. Ta-nít-ja a fi-ó-kát en-ni. Az-u-tán **meg-i-tat-ja**. A cső-ré-ben és **nye-lő-cső-vé-ben** vi-zet hoz a jól-la-kott **fi-ó-kák-nak**.

Ha nagy a hő-ség, és va-ló-ság-gal iz-zik a le-ve-gő a fé-szek kö-rül, a szü-lők **meg-lo-csol-ják** a **ki-csi-nye-ke-t**. Az ö-reg ma-dár a kis-gó-lya fö-lé áll, és **víz-su-ga-rat** bo-csát rá a cső-ré-ből. A fi-ó-ka **fel-é-lén-kül-ve**, kur-ta szár-nyát **ki-ter-jeszt-ve** re-pes a zu-hany a-latt, hogy a tes-té-nek mi-nél na-gyobb **fe-lü-le-te ned-ve-sed-jen** át. Ha még ez sem hasz-nál, és a **gó-lya-gye-re-kek** tá-tott csőrrel li-heg-ve te-rül-nek el a fé-szek-ben, ak-kor az a-nya vagy a-pa **szét-ter-jesz-tett** szárny-nyal fö-lé-jük áll, és ár-nyé-kot vet rá-juk.

Tasnádi Kubacska András

Ol-vasd el a szó-ta-golt sza-va-kat, u-tá-na a fo-lya-ma-to-san í-rot-ta-kat!

fecs-ke	fecske
fecs-ké-ke-t	fecskéket
füs-ti-fecs-ke	füstifecske
mol-nár-fecs-ke	molnárfecske

fész-ke-t	fészket
fész-ke-l	fészkel
fész-kük	fészük
fész-kü-ke-t	fészüket
fész-ke-i-ke-t	fészkeiket

Fecs-kék

Más-nap e-gyütt kel-tünk a nap-pal. Azt mond-ta Ö-reg-a-pó, mi-nél ko-ráb-ban men-jünk. Per-sze a fecs-ké-ke-t nem tud-tuk meg-e-lőz-ni. Már nagy-ban sü-rög-tek fo-rog-tak, mi-re ta-lál-koz-tunk a kút-nál.

– Na és ezt a ma-da-rat is-me-red-e? – kér-dez-te Gusz-kó Jo-zsó-tól, hogy lás-sa a vá-ro-si fi-ú, Ö-reg-a-pó nél-kül is bol-do-gu-lunk mi a ma-da-rak-kal.

– Ezt? Ki ne is-mer-né? – ne-ve-tett Jo-zsó. – Fecs-ke.

– De mi-lyen fecs-ke?

– Azt hi-szed, nem tu-dom? Az a fe-hér be-gyű, fe-hér tor-kú a mol-nár-fecs-ke, a-me-lyik-nek pe-dig a tor-ka meg a hom-lo-ka gesz-te-nye-vő-rös, az a füs-ti-fecs-ke.

– A fész-kü-ke-t is meg-is-mer-néd?

– A fész-kük egy-for-ma, mit is-mer-nék meg raj-ta?

– Ha-ha, még hogy egy-for-ma! – Na-gyon bol-do-gok vol-tunk, hogy Jo-zsót ki-ok-tat-hat-juk va-la-mi-re. Mert bi-zony a füs-ti- meg a mol-nár-fecs-ké-ke-t nem egy-for-ma a fész-ke, i-gaz, mind a ket-tő sár-ból épít-ti, de nem egy-for-má-ra ám! El is ci-pel-tük Jo-zsót a disz-nó-hiz-lal-dá-hoz, an-nak az e-re-sze a-latt volt egy ra-ká-son vagy har-minc mol-nár-fecs-ke-fé-szek. Szó-ro-san az e-resz-hez ta-pasz-tot-ták majd-nem gömb a-la-kú fész-ke-i-ke-t, mind-e-gyi-ken ép-pen csak egy kis lyuk ma-radt a ki-be já-rás-hoz. Füs-ti-fecs-ke-fész-ke-t meg a csi-ra-is-tál-ló-ban mu-tat-tunk Jo-zsó-nak (csi-ra-is-tál-ló-nak a nö-ven-dék mar-hák is-tál-ló-ját ne-vez-ték, a du-nán-tú-li pusz-tá-kon má-ig is így hív-ják). A füs-ti-fecs-ke szí-ve-sen fész-ke-l az ép-ü-le-tek bel-se-jé-ben, fél-gömb a-la-kú fész-ke-t épít.

– Na, de a-zért a fecs-ké-ke-t meg-is-mer-tem – mond-ta Jo-zsó.

– Van még egy har-ma-dik faj-ta fecs-ke is – mond-ta tu-dós kép-pel Gyusz-kó.
– Az meg part-ba vájt lyu-kak-ban fész-ke-l.

Lázár Ervin

Ol-vasd el az egy-re hosz-szab-bo-dó sza-va-kat!

nád	hó	fé-szek
ná-das	hó-nap	fé-szek-alj
ná-da-sok-ban	hó-na-po-kat	fé-szek-al-jat
ma-dár	fi-ó-ka	fész-ke-l
ma-dár-szü-lő	fi-ó-kák	fész-ke-lő-hely
ma-dár-szü-lők	fi-ó-ká-kat	fész-ke-lő-he-lyek-re

A füs-ti-fecs-ke év-ről év-re Af-ri-ká-ba vo-nul

Már-ci-us vé-gén, áp-ri-lis e-le-jén ér-kez-nek visz-sza té-li szál-lá-suk-ról az el-ső füs-ti-fecs-kék. A fe-lül nyi-tott fész-kü-ke-t sár-ból, nö-vé-nyi ré-szek-ből ta-paszt-ják ösz-sze. A to-jó 4-5 to-jást rak.

A ma-dár-szü-lők é-ven-te két fé-szek-al-jat ne-vel-nek fel. A fecs-ke-pár e-gyütt gon-doz-za a fi-ó-ká-kat. Haj-nal-tól az es-ti szür-kü-le-tig e-te-tik az ö-rök-ké é-hes ki-csi-nye-ke-t. Csak re-pü-lő ro-va-ro-kat fog-nak.

Az ősz be-áll-tát a fecs-kék gyü-le-ke-zé-se is jel-zi. I-lyen-kor nagy csa-pa-tok-ba ve-rőd-nek, sok-szor ná-da-sok-ban éj-sza-káz-nak.

A-mi-kor be-kö-szönt a hi-deg i-dő, a fecs-kék me-le-gebb tá-jak-ra köl-töz-nek. A té-li hó-na-po-kat Af-ri-ká-ban töl-tik, de on-nét min-den ta-vasz-szal visz-sza-tér-nek a ha-za-i fész-ke-lő-he-lyek-re.

Charlie Bood (Frenkel Éva fordítása)

Hir-det-mény!

FI-GYE-LEM! FI-GYE-LEM!
Te-kin-tet-tel a hó-ra,
hi-deg-re,
er-ké-lye-men
i-dény-jel-leg-gel, té-rí-tés-men-te-sen
mú-kö-dik a
té-li ma-dár-ét-te-rem!

FI-GYE-LEM! FI-GYE-LEM!
A-ki ol-vas-sa,
a-ki hall-ja,
a-ki jól-la-kott
és már so-kall-ja,
ér-te-sít-se a kör-nyék szár-nya-sa-it,
hogyan
bő-vi-ben van a mag itt!

Jö-het-nek
ri-gók, ve-re-bek, zöl-di-kék, cin-kék,
sen-ki se rö-pül
ü-res begy-gyel el in-nét!
FI-GYE-LEM! FI-GYE-LEM!
Ta-va-szig nyit-va
a ma-dár-ét-te-rem!
Jö-het,
ki-nek egy fi-tying-je sin-csen!
In-gye-nes min-den!
Kö-les, szo-tyo-la, bu-rizs¹⁴!
(...)

FI-GYE-LEM! FI-GYE-LEM!
Min-den ma-dár itt le-gyen!

Birtalan Ferenc

---

¹⁴ burizs: búza, amelynek leszedték a héját

Gya-ko-roid a sza-vak, szó-kap-cso-la-tok ol-va-sá-sát!

sar-ká-ban	gó-lya-lá-ba-kon	ci-ca
szél-vé-dett sar-ká-ban	hosz-szú gó-lya-lá-ba-kon	csin-ta-lan ci-ca
her-nyó ci-pő-ben	hó-em-ber	mel-lé-nyü-ket
be-bá-bo-zó-dott her-nyó	kő-vér hó-em-ber	sár-ga mel-lé-nyü-ket

Me-se egy ma-dár-ét-te-rem-ről

A kert szél-vé-dett sar-ká-ban el-ké-szült az ét-te-rem. Hosz-szú gó-lya-lá-ba-kon állt, ne-hogy kó-bor ci-ca-mi-cák – hipp-hopp! el-va-rá-zsol-ják va-la-me-lyik ven-dé-gét. Don-ki ci-ca, a-mint meg-lát-ta, rö-g-tön a-jánl-ko-zott: szí-ve-sen ve-ze-ti majd az ét-ter-met. Pe-ti-ke a-zon-ban se-hogy-se a-kart be-le-e-gyez-ni.

– Nyá-á! Ak-kor pin-cér-nek... Nyá-á! Ak-kor sza-kács-nak... – ug-rán-do-zott Don-ki, mi-re Pe-ti-ke jó-ko-ra ba-rac-kot nyo-mott a csin-ta-lan ci-ca fe-je-búb-já-ra.

– Még csak az kel-le-ne, te min-den lé-ben ka-nál! Te majd az ab-lak-ból né-zed a ma-da-ra-kat ve-lünk e-gyütt! É-vi-ke már hoz-za is a fagy-gyút¹⁵...

– Hat tyúk? Haty-tyúk?! – tá-gult nagy-ra Don-ki sze-me, mert rossz-szul ér-tet-te az u-tol-só szót.

– Nem tyúk! Fagy-gyút! – ne-ve-tett Pe-ti-ke.

É-vi nem-csak fagy-gyút ho-zott, de jó sok ku-ko-ri-cát és leg-a-lább négy-öt ma-rok-nyi bú-zát is. Ka-ti-ka is meg-ér-ke-zett, ő a szom-széd né-ni pa-pa-gá-já-nak e-le-sé-gé-ből ho-zott. Gi-zi-ke egy nap-ra-for-gó-tá-nyért vett e-lő a ka-bát-ja a-lól, még a nyár vé-gén tet-te el a ma-da-rak-nak.

Va-la-meny-nyi-en be-vo-nul-tunk a ház-ba, és az ab-lak-ból néz-tük a ma-dár-ét-ter-met. Las-san szál-lin-góz-ni kezd-tek a ven-dé-gek. A vad-ga-lamb kis-asz-szo-nyok ké-nye-sen ti-peg-tek, mint-ha bá-li ci-pő-ben jár-tak vol-na. Har-kály dok-tort mo-so-lyog-va üd-vő-zöl-ték a fák, csak az ö-reg di-ó-fa tör-zsében i-jedt fel ál-má-ból a be-bá-bo-zó-dott her-nyó. El-jöt-tek a cin-kék is, büsz-kén mu-to-gat-ták egy-más-nak sár-ga mel-lé-nyü-ket.

Va-la-meny-nyi-en jó ét-vágy-gyal et-tek. É-vi fel-ki-ál-tott:

– Nézd azt a vö-rös-be-gyet! Hogy tö-mi a be-gyét!

– Nézd, a ve-re-bek mi-lyen mo-hón fa-la-toz-nak! (...)

O-da-kint nagy pely-hek-ben hull-ni kez-dett a hó. A kö-vér hó-em-ber még kö-vé-rebb lett, és mo-so-lyog-va néz-te, mint sé-tál-nak be a ri-gók a ma-dár-ét-te-rem-be.

Lelkes Miklós

¹⁵ faggyú: zsiradékfajta. Például szarvasmarha, birka, juh, kecske zsírja.

Gya-ko-rold a sza-vak ol-va-sá-sát!

o-da-sün-dör-gött, fi-gyel-mez-tet-te, tó-dí-tot-ták, be-gu-bó-zott,
mél-tat-lan-ko-dott, meg-gém-be-re-dett, bi-zony-ta-lan-ko-dott

A nagy las-su-lá-si ver-seny

Kö-les, a de-ne-vér-fi-ó-ka épp a ma-ga-sabb lég-ré-te-gek-ben i-dő-zött, a-mi-kor le-néz-ve kü-lö-nös do-log-ra lett fi-gyel-mes. Egy vö-rö-ses-bar-na gom-bo-lyag-ra és egy hosz-szú-kás tég-la-lap-ra. Lej-jebb röp-pen-ve rá-jött, hogy ez Jan-ka, a vad-macs-ka-lány, a-mint ép-pen el-me-rül-ten egy desz-ka-lap fö-lé ha-jol.

– Mit csi-nálsz, Jan-ka? – kí-ván-csis-ko-dott a bőr-e-gér.

Er-re az-tán, mint-ha csak a föld a-lól buk-kant vol-na e-lő, o-da-sün-dör-gött E-le-mér, a kö-lyök-fó-ka és Diny-nye, a han-gyász is. Kér-dő-en néz-tek a vad-macs-ka-lány-ra.

– Ver-se-nyez-te-tek. Csi-gá-kat ver-se-nyez-te-tek. Négy da-rab csi-gát. A fu-tó-pá-lya ez a desz-ka, a cél a desz-ka vé-ge. A leg-gyor-sabb már két-ujj-nyit ha-ladt dél ó-ta.

– Én va-gyok az-zal a kö-vér-rel! – uj-jon-gott fel E-le-mér.

– Sti-pi-sto-pi a csí-kos há-zú! – csa-pott le Diny-nye.

– A sár-gá-val én va-gyok, az lány-csi-ga – mond-ta gyor-san Jan-ka, és sen-ki sem kér-dez-te, hon-nan tud-ja.

– A leg-ki-seb-bel meg per-sze én... Mint min-dig! – só-haj-tott be-le-tö-rőd-ve Kö-les.

– Csa-lás, az e-nyém le-ka-nya-ro-dik a desz-ká-ról! Hé, ha-ver, mássz visz-sza, vagy meg-pöc-köl-lek! – dü-hön-gött E-le-mér.

– Nem ér be-nyúl-ni a pá-lyá-ra! Ak-kor ki-zá-runk a ver-seny-ből! – fi-gyel-mez-tet-te Jan-ka.

– Úgy van! – tó-dí-tot-ták kó-rus-ban a töb-bi-ek.

– Csa-lás, az e-nyém el-a-ludt! Tel-je-sen be-gu-bó-zott! Meg kell pisz-kál-ni bot-tal vagy fű-szál-lal! – mé-l-tat-lan-ko-dott Diny-nye.

– Nem ér pisz-kál-ni, kü-lön-ben ki-zá-runk a ver-seny-ből! – in-tet-te Jan-ka.

– Bi-zony! – zúg-ták a töb-bi-ek. (...)

A négy cím-bo-ra lá-ba es-té-re már e-gé-szen meg-gém-be-re-dett a gug-go-lás-tól.

– Hol-nap-ra ta-lán be-ér a cél-ba – bi-zony-ta-lan-ko-dott Jan-ka.

– Vagy hol-nap-u-tán-ra – ta-lál-ga-tott E-le-mér.

– Vagy az-u-tán-ra – be-csül-get-te Diny-nye.

– Leg-ké-sőbb egy hét múl-va – sac-col-ta Kö-les.

Lackfi János

Ol-vasd fel e-lő-ször a szó-ta-golt sza-va-kat, majd a fo-lya-ma-to-san í-rot-ta-kat! Ü-gyelj a ma-gán-hang-zók i-dő-tar-ta-má-nak he-lyes han-goz-ta-tá-sá-ra!

föld-re	di-ót	gu-rít	el-ső	me-ző	ket-tőt
földre	diót	gurít	első	mező	kettőt

E-lő-ször gya-ko-rolld a ki-e-melt sza-vak ol-va-sá-sát, majd ol-vasd el a tel-jes szö-ve-get!

Já-ték-szü-ret

Ezt az áb-rát a sza-bad-ban a föld-re, a szo-bá-ban pe-dig egy kar-ton-ra is **fel-raj-zol-hat-já-tok**. Ez-u-tán min-den-ki kap 5-5 szem di-ót, **a-me-lye-ke-t kö-rül-be-lül** 3 mé-ter **tá-vol-ság-ból** úgy gu-rít el egy-más u-tán, hogy **le-he-tő-leg** a meg-raj-zolt áb-rán áll-ja-nak meg. Any-nyi új di-ót kap a já-té-kos, a há-nyat az el-ta-lált me-ző szá-ma mu-tat. Az el-ső, leg-na-gyobb te-rü-let egy di-ót ér, a má-so-dik ket-tőt, a har-ma-dik hár-mat. Az a di-ó, a-me-lyik ki-gu-rul az áb-rán túl-ra, el-ve-szett.

Min-den-ki ked-ve sze-rint **ne-he-zít-he-ti** a já-té-kot. Gu-rít-hat-já-tok a di-ó-kat fél-lá-bon áll-va, be-kö-tött szem-mel, vagy hát-tal a cél-nak. Jó **szó-ra-ko-zást** kí-vá-nunk!

Kun Magda

Gya-ko-roid a szó-kap-cso-la-tok ol-va-sá-sát!

mo-só-sze-res fla-kont
nagy kar-ton-do-bozt
leg-szé-le-sebb fla-kon-ra
kö-vet-ke-ző já-té-kos

ned-ves ho-mok-ba
lé-pés-nyi tá-vol-ság-ban
sa-ját ka-ri-ká-it
leg-több do-bá-sa

Já-ték a ho-mok-ban

Gyűjt-se-tek 5-6 da-rab ü-res, ma-gas mo-só-sze-res fla-kont és jó-né-hány nagy kar-ton-do-bozt. Tölt-sé-tek meg a fla-ko-no-kat ho-mok-kal, az-tán ás-sá-tok ned-ves ho-mok-ba az al-ju-kat. Jó szí-lár-dan áll-ja-nak, mint a cö-lö-pök, egy-más-tól kö-rül-be-lül lé-pés-nyi tá-vol-ság-ban. A kar-ton-la-pok-ból vág-ja-tok ki ak-ko-ra ka-ri-ká-kat, a-mek-ko-rá-kat a leg-szé-le-sebb fla-kon-ra is könny-nye-dén rá-dob-hat-tok. Min-den já-té-kos-nak any-nyi ka-ri-ká-ra van szük-sé-ge, mint a-hány „cö-lö-pöt” ál-lí-tot-ta-tok. Ki-ki vá-laszt va-la-mi-lyen színt, a-mely-lyel be-fes-ti vagy meg-je-lö-li a sa-ját ka-ri-ká-it; ez-u-tán kez-dőd-het a já-ték.

Raj-zol-ja-tok egy kört: eb-ben áll a já-té-kos, a-ki mind-e-gyik fla-kon-ra meg-pró-bál rá-dob-ni egy-egy ka-ri-kát. Ha el-fogy-tak a ka-ri-kák, a kö-vet-ke-ző já-té-kos pró-bál-ko-zik. Az nyer, a-ki-nek a leg-több do-bá-sa si-ke-rül.

Kun Magda